

Piet L. de Jong

Onze jaren zijn zeventig
Meditaties over ouder worden

Onze jaren zijn zeventig

*Deze meditaties bij het ouder worden draag ik op aan mijn
generatiegenoten zeventig plus en aan de gedachtenis van hen die
ons voorgingen.*

Onze jaren zijn zeventig

Meditaties over ouder worden

Piet L. de Jong

KokBoekencentrum, Utrecht

Ontwerp omslag: Marion Rosendahl
Vormgeving binnenwerk: Gerard de Groot

ISBN 978 90 239 5565 8 (boek)
ISBN 978 90 239 5566 5 (e-book)
NUR 707
www.kokboekencentrum.nl

© 2018 KokBoekencentrum Uitgevers, Utrecht

Alle rechten voorbehouden.

Uitgeverij KokBoekencentrum vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid. Ook is het papier 100% chloor- en zwavelvrij gebleekt.

Inhoud

Inleiding	7	5
1 Een schuilplek onderweg – Psalm 90:1-2	9	
2 Duizend – Psalm 90:3-6	13	
3 Toorn en tegenslag – Psalm 90:7-9	17	
4 Tellen in dagen – Psalm 90:10-12	22	
5 Grijs en wijs – Psalm 90:11-17	26	
6 Ik zal je dragen – Jesaja 46:1-4	29	
7 Hebben jullie ooit Mij moeten dragen? – Jesaja 46:1-4	33	
8 God doet wat Hij zegt – Jesaja 46:5-13	37	
9 Late roeping – Exodus 3:1-14	40	
10 Vergeving is duur – Exodus 32:30-32	45	
11 Schrap mij uit uw boek – Exodus 32:21-24 en 32-35	50	
12 God zelf, geen engel – Exodus 33:1-6 en 12-17	56	
13 Met Gods weg vrede vinden – Deuteronomium 3:23-26	61	
14 Genoeg gebeden – Deuteronomium 3:23-29	66	
15 Genade is genoeg – Deuteronomium 34 en 2 Korintiërs 12:8-10	70	
16 Ik heb troost nodig – 2 Korintiërs 1:3-7	74	
17 Uitdelen of wegsturen – Johannes 6:1-13	79	
18 Waar is je geloof? – Marcus 4:35-41	84	
19 Iedereen kan Judas zijn – Lucas 22:1-6	90	

	20	Tranen – Lucas 22:54-62	94
	21	Jezus zwijgt – Lucas 23:6-12	98
	22	Volbracht en voldaan – Johannes 19:25-30	103
6	23	Geloven met handen en voeten – Lucas 24:36-40	108
	24	Vijfentachtig en nog actief – Jozua 14:6-15	113
	25	Laat mij slapend op U wachten – 1 Samuël 3:1-14	117
	26	Barzillai – 2 Samuël 19:32-41	122
	27	God begint bij het nulpunt – Lucas 1:8-18	126
	28	Is Zacharias te oud? – Lucas 1:18-25	131
	29	Een stille kerstvierder – Lucas 2:15-16	136

Inleiding

Toen ik in de herfst van 2017 mijn zeventigste verjaardag mocht vieren, vielen me spontaan de bekende woorden uit Psalm 90 in. Over een mensenleeftijd die zeventig jaar zou omvatten, misschien nog iets meer. Misschien wel tachtig. Dat zijn geen toevallige jaartallen. Bij zeventig kun je vaak terugkijken op een betrekkelijk lang en actief leven. Heb je kinderen, dan zijn die volwassen, en van je kleinkinderen zie je al een beetje wat voor kant zij uitgaan. Zeventig is een leeftijd waarin iets compleets zit.

De belangrijkste taken heb je gedaan.

Maar misschien heb je nog een taak te doen. Dan hoop je dat je die af mag maken.

Zo verging het mij. Een paar maanden later werd ik via het bevolkingsonderzoek – een paarse enveloppe – voor ouderen eruit gehaald om geopereerd te worden. Dan kom je terecht in een leven van artsen, onderzoek, wachten, operatie, nabehandeling, wachten. Je krijgt een soort seizoenkaart op het ziekenhuis.

Je komt er nooit meer vandaan.

Toen ik bezig was op te knappen – want in het ziekenhuis doet wel iedereen heel erg zijn of haar best voor je, alle lof – vroeg de uitgever om een boekje met meditaties en bijbelstudies waarin wat meer aandacht zou zijn voor ouderen en hun levensfase, meer dan in gewone dagboeken. Bij het schrijven, ook wel tussen de kuren

door, heb ik steeds daaraan gedacht. Niet steeds met veel nadruk en ook steeds zo dat mensen in de midlife en jonge gezinnen er ook iets aan zouden hebben.

8 | Het zijn allemaal stichtelijke stukjes geworden. Het ene wat kort, het andere wat langer. Ik ben gewoon gestopt als het genoeg was. Ik begon bij Psalm 90, denkend aan de laatste dagen van het jaar. En zo verder. Ik hoop dat u net zo veel vreugde en zegen mag ontvangen als ik bij het schrijven hiervan.

De titel spreekt zo voor zich.

Ds. Piet de Jong, Oud-Vossemeer / Rotterdam
peldejong@gmail.com

1. Een schuilplek onderweg

Lezen: Psalm 90:1-2 (27 december)

| 9

‘Heer, u bent ons een toevlucht geweest
van geslacht op geslacht.’

(Ps. 90:1)

Op de vraag ‘Hoe oud bent u?’ heb ik me indertijd aangewend altijd te zeggen dat ik van ’47 ben. Dan moeten ze het zelf maar uitrekenen. Sinds kort ben ik dus zeventig jaar. Een bijbeltekst die zich meteen aan me opdrong rond die verjaardag was de bekende zin: ‘Zeventig jaar duren onze dagen...’ (Ps. 90:10). Of zoals de Statenvertaling vertaalde: ‘Aangaande de dagen onzer jaren, daarin zijn zeventig jaren...’ De psalm wrijft het er bij ons dus diep in. Mooi dat je zeventig bent geworden en nog ouder en ouder wilt worden. Maar u bent de grens van normaal nu dus gepasseerd en velen van uw tijdgenoten gingen u al voor.

De grenspalen zeventig en tachtig komen uit deze psalm. Onder vorige generaties was dit de oudejaarspsalm. Als kind en als jongere werd ik van deze psalm nooit blij. Ook mijn vader was gewend in de oudejaarsnacht de psalm voor te lezen, terwijl we samen om de tafel zaten. Ik had weinig geduld, ik wilde naar buiten, naar het

vuurwerk. De sfeer was geladen. En dan hoorde je de getallen zeventig, misschien tachtig. Een aantal keren vielen de woorden 'toorn' en 'verbolgenheid'. En ook harde uitdrukkingen over God die mensen gewoon wegspoelde, als ging het om oud, verdord gras. En nog iets: 'U stelt onze heimelijke zonden in het licht van uw aanschijn.' Ook al was je nog maar een kind, de ernst van de woorden hakte er diep in. Je voelde je naakt en bekeken, hulpeloos, kwetsbaar. De gevoelswarmte van de psalm lag voor mij dan ergens bij min tien. Geen psalm om in de nacht te zingen.

Natuurlijk moest ik onderweg door het leven daarop terugkomen. Maar nog steeds vraag ik me af of het een goed idee is om op zo'n beladen moment deze woorden te lezen. Over je sterfelijkheid, de begrensdheid van het leven, en over de harde kwestie van schuldig worden voor God en voor mensen. In de laatste week van het jaar is aan nadenken daarover haast niet te ontkomen. Of je er nu van houdt of helemaal niet. Als iedereen zo ongeveer twee weken vrij krijgt om het jaar af te sluiten, en kranten en tv niet anders doen dan lijstjes publiceren van de meest succesvolle mensen en de grootste losers, net als lijstjes van wie er het afgelopen jaar allemaal zijn overleden en nog veel meer... Al ben je stekeblind, het gaat niet aan je voorbij.

Misschien is het beter de psalm beetje bij beetje te lezen, bedacht ik. Niet in één keer de hele psalm. Maar stukje bij beetje, over een

paar dagen gespreid. Of tijdens een hele week aan het eind van december. Begin je bij het begin, dan valt op hoe hoopvol en troostvol de psalm inzet. 'Heer, u bent ons een toevlucht geweest van geslacht op geslacht.' Zo'n uiting van vertrouwen voelt meteen heel warm en veilig. Eerst maar eens even diep laten indalen. Een toevlucht is een plek waar je veilig bent. Bekend is de film over Corrie ten Boom, getiteld *Hiding place*. In de oorlog hadden veel huizen in de stad ergens zo'n verborgen schuilplek. In Amsterdam staat het Anne Frankhuis. Als je in de kamer van Anne staat, voel je nog steeds iets van de dreiging, maar ook van een zekere veiligheid.

| 11

Als scholier op het gymnasium moest ik elke dag twaalf kilometer fietsen. Heen en terug over vaak kale binnenwegen op Walcheren. Je voelde je kwetsbaar als het begon te onweren. Maar gaandeweg kende je overal een schuilplaats. Onder de brug over een vaart. Achter een elektriciteitshuisje. Onder een afdak aan het eind van een Zeeuwse boerenschuur. Vaak stond je daar met meer mensen. Te schuilen en te wachten tot het onweer en de oordelen voorbij waren. Is God zo'n plek?

Zo zet de psalm in. God is een schuilplaats. Onderweg altijd te vinden. Al eeuwenlang. Van generatie op generatie. Kinderen, kleinkinderen, achterkleinkinderen, God gaat door. 'Wij mogen bouwen op de vaste grond / van uw beloften en van uw verbond.' Bij ons breekt onderweg met deze en gene weleens de draad, helaas. Veertig

of vijftig jaar later kom je elkaar ineens weer ergens tegen. In een kerkdienst, op een camping. God blijft wie Hij is. Bij Hem breekt de draad niet. Met Hem is elke dag en elk jaar nieuw en vol hoop.

12 |

O God, die droeg ons voorgeslacht
in nacht en stormgebruis,
bewijs ook ons uw trouw en macht,
wees eeuwig ons tehuis!

(Lied 90a:1, Liedboek. Zingen en bidden in huis en kerk)

Ouder worden is in de Bijbel duidelijk een thema. Niet alleen in de psalmen (bijv. Psalm 90) maar ook in de oudtestamentische verhalen en in de brieven van het Nieuwe Testament. De Rotterdamse predikant ds. P.L. de Jong verzamelde een aantal bijzondere bijbelgedeelten over ouder worden en oud zijn en schreef daarover aansprekende meditaties. Hiermee biedt hij ouderen en ouder wordende lezers een boek dat hen helpt om God te vinden en te kennen in hun levensavond. Een mooi geschenk.

Ds. Piet L. de Jong is emeritus-predikant in de Protestantse Kerk en diende als laatste gemeente Rotterdam Delfshaven. Hij publiceerde veel boeken, waaronder zijn laatste verschenen biografie *Sores en zegen*.

KokBoekencentrum.nl
UITGEVERS | UTRECHT

NUR 707

9 789023 1955658